

4. Захарова Н.Ю. Оцінка фінансової стійкості аграрних підприємств. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2012. №3. С. 28-32.

УДК: 336.648

*Чукіна К.Ю.,
здобувачка 31 ФБ групи,
Захарова Н.Ю.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

НОВАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ

Послуги фінансового лізингу є одним із чинників зростання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, покращення якості їхніх послуг, підвищення ефективності виробництва, як наслідок - зміцнення позицій на вітчизняному ринку та підвищення шансів для виходу на міжнародний. Адже у розвинених країнах через лізинг здійснюється майже третина інвестицій в основні засоби, тоді як в Україні цей показник в останні роки коливається в межах 3-4%. В свою чергу актуальність використання фінансового лізингу, особливо в умовах обмеженості фінансових ресурсів, не можна недооцінювати. Так, наприклад, у сільськогосподарських підприємствах у останні роки коефіцієнт зносу коливається у межах 37-42%, що потребує детальної уваги щодо підвищення рівня оновлення основних засобів галузі [1, с. 188].

Закон України «Про фінансовий лізинг» діяв з 1997 року, але його норми суттєво застаріли і не відповідають сучасним вимогам господарювання. Натомість 04.02.2021 р. було ухвалено новий закон №1201-IX «Про фінансовий лізинг», який визначає загальні засади фінансового лізингу в Україні відповідно до міжнародного права.

Згідно із законом, фінансовий лізинг – вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору на термін і за плату передати лізингоодержувачу у володіння і користування як об'єкт фінансового лізингу: майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуто ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов.

Лізинг вважається фінансовим, у разі якщо до лізингоодержувача переходять усі ризики та винагороди (вигоди) щодо користування та володіння об'єктом фінансового лізингу, за умови додержання хоча б однієї з таких ознак (умов):

1) об'єкт фінансового лізингу передається на строк, протягом якого амортизується не менше 75 відсотків його первісної вартості, а лізингоодержувач зобов'язаний на підставі договору фінансового лізингу або іншого договору, визначеного договором фінансового лізингу, протягом строку дії договору фінансового лізингу придбати об'єкт фінансового лізингу з подальшим переходом права власності від лізингодавця до лізингоодержувача за ціною та на умовах, передбачених таким договором фінансового лізингу або іншим договором, визначеним договором фінансового лізингу;

2) сума лізингових платежів на момент укладення договору фінансового лізингу дорівнює первісній вартості об'єкта фінансового лізингу або перевищує її;

3) балансова (залишкова) вартість об'єкта фінансового лізингу на момент закінчення строку дії договору фінансового лізингу, передбаченого таким договором, становить не більше 25 відсотків первісної вартості (ціни) такого об'єкта фінансового лізингу станом на початок строку дії договору фінансового лізингу;

4) об'єкт фінансового лізингу, виготовлений на замовлення лізингоодержувача, після закінчення дії договору фінансового лізингу не може

бути використаний іншими особами, крім лізингоодержувача, зважаючи на його технологічні та якісні характеристики [2].

Закон також визначає об'єкти фінансового лізингу. Таким об'єктом може бути майно, визначене індивідуальними ознаками і яка відповідає критеріям основних засобів відповідно до законодавства, не заборонене законом до вільного обігу на ринку і щодо якого законом не встановлено обмежень щодо передачі його в лізинг.

При цьому не можуть бути об'єктами фінансового лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти, а також об'єкти, визначені частиною другою статті 3 Закону «Про оренду державного та комунального майна».

Законом прописаний єдиний порядок регулювання відносин, пов'язаних з фінансовим лізингом і окремих його видів та форм. Установлені чіткі вимоги до форми договору фінансового лізингу та істотні умови договору фінансового лізингу.

Відповідно до Закону, державне регулювання та нагляд на ринку фінансового лізингу здійснює Національний банк.

В цілому серед позитивних моментів нового закону можна відзначити:

1. Чіткі визначення термінів «об'єкт» і «термін» фінансового лізингу, а також самого «фінансового лізингу», що унеможливить їх неоднозначне трактування в майбутньому. У минулій версії закону, визначення об'єкта лізингу було розмитим, через що часто призводило до переведення об'єкта фінансового лізингу в оперативний. Це створювало плутанину при розгляді спорів у судовому порядку.

2. Посилення відповідальності постачальника, як перед клієнтом, так і перед лізингодавцем. У новій версії закону постачальник несе відповідальність перед лізингоодержувачем за порушення зобов'язання щодо термінів, якості, комплектності, справності предмета договору фінансового лізингу, його доставки, заміни, безоплатного усунення недоліків, монтажу та запуску в експлуатацію тощо.

3. Вирішено питання з наслідками визнання договору недійсним. Недостатня чіткість у цих правовідносинах в чинному законі завдавала істотної шкоди інтересам лізингодавця, ставила сторони в нерівні умови, і допускала безкоштовне фактично користування предметом лізингу протягом довгого терміну.

4. Врегулювання питання про нотаріальну форму договорів на транспортні засоби з фізичними особами.

5. Згідно з новим законом підставою для набуття права власності на об'єкт лізингу є належне повне безумовне виконання лізингоодержувачем своїх зобов'язань, зокрема зі сплати лізингових та інших платежів, зі сплати неустойок тощо. Клієнт має право придбати у власність об'єкт лізингу тільки за умови повного виконання всіх умов договору. Раніше профільне законодавство не працювало в частині захисту прав лізингодавця, і фактично ставило його у вкрай складне становище при визнанні договору лізингу недійсним.

6. На законодавчому рівні закріплено, що авансовий платіж не є залученими коштами лізингодавця. Визначено посередницькі та допоміжні послуги для лізингодавця, які відповідають підходам, закладеним НБУ в Білій книзі регулювання небанківського лізингу.

7. Функції контролю та нагляду за сферою фінансового лізингу передані Національному Банку України та іншим державним органам, які здійснюють контроль над діяльністю ринку фінансового лізингу [3].

Отже, Закон дасть змогу захистити права лізингоодержувачів, лізингодавців, створити конкурентне середовище у цій сфері та гармонізує законодавство України з правом Європейського Союзу.

Список використаних джерел

1. Захарова Н. Ю. Оцінка майнового стану підприємств в системі забезпечення фінансового менеджменту. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2018. №2(37). С. 181-191.

2. Про фінансовий лізинг. Закон України від 04.02.2021 №1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>

3. Розвиток ринку лізингу чи декларативні обіцянки? Що змінює новий закон. URL: <https://uul.com.ua/2021/rozvytok-rynku-lizyngu-chy-deklaratyvni-obitsyanky-shho-zminyuye-novyj-zakon/>

УДК: 338.242

*Щебликіна В.М.,
здобувачка 31 ФБ групи,
Захарова Н.Ю.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА УКРАЇНИ НА 2017-2020 РОКИ

Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва (МСП) в Україні на період до 2020 року та План заходів її реалізації було затверджено розпорядженнями Кабінету Міністрів України від 24.05.2017р. та від 10.05.2018р. відповідно.

Схвалений план передбачає виконання 35 основних завдань. Основні напрями реалізації – це створення сприятливого становища для створення та подальшого розвитку МСП, покращення доступу таких підприємств до фінансування з боку держави, спрощення оподаткування, а також популяризації підприємницької культури та розвиток підприємницьких навичок серед населення. Запровадження подібних заходів у перспективі мало підвищити рівень платоспроможності МСП.